

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en grundig redegørelse til fremlæggelse senest ved EM2017 som belyser de forskellige grunde der kan være til, at et stigende antal personer vælger at forlade vores land, samt om hvilke tiltag der bør tages for at sikre, at vende denne udvikling.

(Medlem af Inatsisartut Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit)

Vi er i Inuit Ataqatigiit helt enige med Sara Olsvig i medlemmets anmodning om udarbejdelsen af en redegørelse om hvilke forskelligartede baggrunde der kan være for et voksende antal borgeres beslutning om at forlade vort land, og på samme måde om hvilke tiltag, vi bør tage for at vende denne udvikling, som i dag betyder en afvandring af landets befolkning. Hvis vi ønsker og sigter på, at dele af vore borgere ikke fraflytter vort land er vi nødt til at kunne forstå baggrunden for denne form for udvandring.

Vi har i Inuit Ataqatigiit respekt for, at vi alle har retten til at beslutte hvor i verden vi gerne vil leve. Alle borgere besidder denne ret til at bestemme hvor og hvordan vedkommende ønsker at bo og hvordan de vil leve deres liv. Alligevel kan vi ikke undlade at føle os forladt af vore landsmænd, når et stort antal mennesker hvert år forlader deres familier for at flytte til Danmark.

Når dette sker dukker der forskellige spørgsmål op om årsagen til, hvorfor man vil forlade os, og hvad vi burde gøre for at give vore landsmænd lysten til at blive og leve sammen med deres medborgere. Sagt på en anden måde opstår disse spørgsmål helt naturligt, når man på sin vis føler sig efterladt og forladt.

Tiden er kommet til at vi bestræber os på at finde svarene på disse spørgsmål. Vi må derfor finde frem til svarene på baggrunden for følelsen af denne nødvendighed for at ville eller måtte forlade landet, samtidig med at vi må drøfte og overveje, hvorledes vi kan forhindre denne grad af udvandring.

Vi må som borgere her i landet til stadighed arbejde for at opretholde vort hjemland, men vi føler alle at vi bliver svagere på grund af denne afvandring fra vore byer og bygder og ved det faktum, at der bliver færre og færre, der kan understøtte samfundet og dermed os alle økonomisk.

Til trods for denne reduktion i befolkningstallet har vi stadig en forpligtelse til at varetage forsørgelsen af vore ældre, være børn og vore unge. Tilbagegangen af antallet af de mennesker, der skulle være med til denne forsørgelse kan gøre det endnu vanskeligere at varetage denne forpligtelse.

Vi må som familier, som kommuner og som medborgere nu finde de værktøjer frem, der kan anvendes for at reducere antallet af fraflyttere.

Vi arbejder på at skabe et velfærdssamfund. Har vi fejlet i vore bestræbelser? Er det blevet for svært og for tungt at bo i vort land? Har vores holdning til vore medborgere ændret sig? Det er disse mange spørgsmål, som vi ønsker at finde svarene til. Hvilke redskaber kan vi bruge for at gøre vort land bedre at leve i – og sværere at sige farvel til?

Vi må foretage en vurdering af hvilke konsekvenser etableringen af storkommunerne har haft for befolkningen. Socialforvaltningerne på forskellige lokaliteter er blevet overført til de større byer i kommunerne. I tilfælde af et opstået behov for social bistand og støtte vil den enkelte borger ved en reduktion af kapaciteten i sin hjemby komme til at mangle et sted at henvende sig, og her kan ønsket om fraflytning måske opstå.

Måske har vi sat kravene til de mennesker, der ønsker at tage en videreuddannelse, for højt. Når et grønlandsksproget ungt menneske uden danske sprogkundskaber ønsker at videreuddanne sig afskærer vi vedkommende denne mulighed i stedet for, som det vigtigste, at lægge vægt på at støtte dem i deres bestræbelser. En uddannelse i Danmark kan være mere fristende, eftersom der dernede eksisterer flere muligheder.

Det er ikke længe siden, at vi kunne læse om at halvdelen af de grønlandske indsatte i Danmark ikke har noget ønske om at blive forflyttet til den nye lukkede anstalt her i landet. Nogle af argumenterne herfor hos de indsatte har været, at de ikke ville kunne modtage den fornødne psykologbistand her. Andre har givet udtryk for deres bekymring for, at deres familier på grund af de lange afstande ikke vil være i stand til at kunne betale for deres besøg herop.

Vi er nødt til at få verificeret disse angivne årsager, så vi er i stand til at forstå dem fuldtud. Hvis vi har et helt klart billede af årsagerne vil vi kunne gøre det mere attraktivt at ville bo her i landet, og hvis borgerne kan mærke, at de modtager den fornødne støtte og bistand vil det at ville blive boende her være mere tiltrækkende.

Vi har behov for at have de fornødne redskaber til rådighed for at finde ud af, hvorledes vi skal udforme et samfund, som er attraktivt at leve i. Tal fra Grønlands Statistik viser os, at der i perioden 2009–2014 i gennemsnit levede ca. 8.000 mennesker i vore bygder. Indbyggertallet i bygderne har ikke ændret sig væsentligt. Ud fra denne opgørelse er det vanskeligt at uddrage, hvorvidt der fra bygderne har fundet udflytning til Danmark sted, men vi ved samtidig at der er flere borgere, der er flyttet fra bygderne til byerne og i visse tilfælde også fra én bygd til en anden.

Hvis tilfældet er, at bygdebefolkningen reduceres, vil det også være interessant at kende årsagerne til fraflytningen, eftersom dette kan være grundlag for en større viden til inspiration for de tiltag, der bør tages. Naalakkersuisut påpeger i deres svarnotat, at man ved brug af en voxpop har påbegyndt en undersøgelse, hvor borgerne selv vil være i stand til at angive deres egne baggrunde og begrundelser for deres flytning.

Vi er i Inuit Ataqatigiit ængstelige for at anvendelsen af voxpop ikke er en tilstrækkelig tilbunds gående form for undersøgelse til at kunne understøtte de svar, som vi efterlyser. Derfor er vi af den overbevisning, at vi hellere bør lægge vægt på selve det fremsatte forslag, nemlig at vi bør foretage en tilbunds gående undersøgelse, og at Naalakkersuisut også bliver pålagt at fremlægge en detaljeret redegørelse, som skal omfatte hvilke tiltag, man vil foreslå for at vende den udvikling, som vi debatterer i dag.

På grundlag af betydningen af disse to værktøjer ønsker vi i Inuit Ataqatigiit at forstå den reelle baggrund for borgernes fraflytning ud af landet, samt hvilke initiativer, der påtænkes for at bremse op for – eller standse – dette fænomen, som vi kan kalde udvandring.

Med disse bemærkninger vil jeg glæde mig til at erfare, hvad de forskellige partier har af ideer og forslag under denne meningsudveksling om behovet for en sådan udredning og indsamling af viden.